

bleift. Wat en aneren, nach vill méi e fundamentale Problem ass, dee sécherlech net esou einfach ze léisen ass wéi dat heiten, iwwer e kleng Saz an engem Règlement ministériel, deen Dir, Madamm Minister, ganz aleng kéint huelen. Do kéint Der Iech schonn emanzipéieren, wann Der dat wéilt.

Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Voilà. Domat wär dann d'Diskussioun zu dëser Motioun ofgeschloss.

Da géng ech d'Motioun vun der Madamm Paulette Lenert zum Vott stellen.

Vote sur la motion

De Quorum ass erreicht. Vote par procuration. Kéint Der nach kucken, ob alleguer d'Stëmmen ofgi goufen? Gutt. Da schléissen ech de Vott of.

D'Resultat vum Vott ass: Jo: 20, Nee: 34, Abstentiuonen: 5. Dës Motioun ass also mat 34 Nee-Stëmme géint 20 Jo-Stëmme bei 5 Abstentiuonen ofgeleent.

Ont voté oui: M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz, Francine Closener, M. Yves Cruchten (par M. Georges Engel), Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo (par M. Ben Polidori), Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Paulette Lenert et M. Ben Polidori;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehovic, Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring;

MM. Sven Clement et Marc Goergen;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Ont voté non: Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Maurice Bauer (par Mme Stéphanie Weydert), Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher, Félix Eischen (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Paul Galles, Mme Françoise Kemp, MM. Marc Lies, Ricardo Marques, Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar (par Mme Diane Adehm), Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Charles Weiler (par Mme Nathalie Morgenthaler), Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter (par M. Jeff Boonen) et Laurent Zeimet;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering, Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt (par M. Gusty Graas), Gusty Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella et M. Gérard Schockmel;

Se sont abstenus: MM. Jeff Engelen, Dan Hardy, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig.

19. 8303 – Projet de loi portant modification de la loi du 22 septembre 2014 relative au Fonds national de soutien à la production audiovisuelle et modifiant 1) la loi modifiée du 22 juin 1963 fixant le régime des traitements des fonctionnaires de l'État 2) la loi modifiée du 13 décembre 1988 instaurant un régime fiscal temporaire spécial pour les certificats d'investissement audiovisuel

Da komme mer zum nächste Punkt vun eisem Ordre du jour, an zwar dem Projet de loi 8303 iwwert d'Ännerung vum Gesetz iwwert den nationalen Ënnerstëtzungsfong am audiovisuelle Secteur. D'Riedezäit ass hei e Basismodell, dat heescht, jiddwereen huet 5 Minuten, de Rapporteur 10, d'Regierung 10. Et hu sech schonn ageschriwwen: d'Madamm Diane Adehm, den Här Georges Engel, den Här Dan Hardy, d'Madamm Djuna Bernard, den Här Sven Clement an den Här Marc Baum. An d'Wuert huet elo de

Rapporteur, den honorabelen Här André Bauler. Här Bauler, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Culture et de la Commission des Médias et des Communications

M. André Bauler (DP), rapporteur | Merci, Här President. Léif alleguer, mam Gesetzesprojet 8303, dee mer haut hei am Plenum behandelen, iwwerschaffe mer de gesetzleche Kader, deen d'Instrumenter an d'Funktionsweis vum Filmfong betrëfft respektiv reegelt. Dëse Gesetzesprojet huet effektiv als Zil, d'Gesetz vum 22. September 2014 iwwert de Filmfong, de Fonds national de soutien à la production audiovisuelle, ze änneren.

Et geet drëm, d'Gesetz den Entwécklungen am Beräich vum Droit, deen d'Staatshëllef betrëfft, unzepassen a verschidde Recommendatiounen oder Konklusiounen, déi de Rechnungshaff, also d'Cour des comptes, an d'Budgetskontrollkommissioun zum Filmfong formuléiert haten, ëmzesetzen.

Zur Erënnerung: De Filmfong huet ënner anerem als Aufgab, déi cinematografesch – dat ass en Zungenbrecher – an audiovisuell Kreatioun ze encouragéieren an domadder d'Entwécklung vum Secteur vun der audiovisueller Produktioun am Grand-Duché ze promovéieren. Dat geschitt virun allem duerch déi sougenannten „aides financières sélectives“, AFS an der Ofkierzung.

D'Aides financières sélectives falen an de Champ d'application vum EU-Reglement mat der Nummer 651/2014, dat verschidde Kategorië vun Hëllef fir kompatibel mam Bannemaart deklaréiert, dat an Applikatioun vun den Artikelen 107 an 108 vum Traité iwwert de Fonctionnement vun der Europäescher Unioun. Dëse Kader preziséiert d'Modalitéiten, déi spezifesch fir d'Régimes d'aide en faveur vun den audiovisuelle Wierker sinn, virun allem d'Form an d'Attributionsbedéngunge vun der Hëllef, déi um nationale Plang ze respektéieren sinn.

Wéi scho gesot, dat éischt Zil besteet doranner, der Entwécklung am Droit vun de Staatshëllef Rechnung ze droen.

An dat zweet Zil ass, déi gesetzlech Recommendatiounen, déi sech aus dem Spezialrapport vum Rechnungshaff iwwert de Filmfong aus dem Joer 2022 erginn, souwéi och d'Recommendatiounen aus dem Rapport vun der Budgetkontrollkommissioun vun 2023 ëmzesetzen. Et gouf jo net mat Objektivitéiten a Kriticken un der Funktionsweis gespuert.

Esou gesäit dëse Projet vir, d'Zuel vun de Memberen am Verwaltungsrot vun dräi op fënnep eropzesetzen, wat zu enger méi breeder Gouvernance féiert.

De Verwaltungsrot kritt och nei Aufgaben. Esou kann en den Direkter an d'Direktiounspersonal vum Fong engagéieren an entloossen, e ka Konventiounen gutt-heeschen, déi mam Staat kënnen ofgeschloss ginn an en definéiert d'Akafpolitick souwéi déi intern Prozeduren, wat d'Passatioun vun de Marchés publics ugeet.

Wat de Comité de sélection ugeet, esou kann d'Mandat vun den externe Memberen nëmmen nach eemol verlängert ginn. D'Dauer vum Mandat gétt awer vun zwee op dräi Joer eropgesat, fir datt dës Membere méi Zäit hunn, fir sech mat den Eegearten, de Particularitéiten, vum Lëtzebuurger Land ze familiariséieren.

Et sief nach preziséiert, datt den Direkter an d'Personnel vum Fong ënnert dem Privatrecht engagéiert ginn, esou wéi de Code de travail dat virgesäit an esou wéi dat och an deenen aneren Établissements publics de Fall ass.

Fir dem Audit aus dem Joer 2018 Rechnung ze droen, gétt och e Compliance Officer geschaf, deen dem Verwaltungsrot e Rapport mécht. Et muss een awer soen, datt et dëse Poste momentan am Fong scho gétt, sou datt dës Dispositioun elo nach just am Gesetz verankert gétt.

Da gétt och nach d'Méiglechkeet vun enger Aide de minimis agefouert, déi Betriber zegutt kënnen, déi e Projet verwierklechen, deen als Zilsetzung huet, déi audiovisuell Kreatioun an d'Entwécklung vum Filmsecteur zu Lëtzebuerg ze ënnerstëtzen. Et ass dëst en ergänzend Instrument zu de selektive Finanzhëllef, dat méi kleng, innovant a variéiert Projekte soll ënnerstëtzen. Dëst soll och nei Acteuren ënnerstëtzen an domat de kulturellen an artistesche Räichtum vum Land promovéieren.

Wat d'Aide de minimis ugeet, esou gétt de Plaffong vun 300.000 Euro pro Betrib op eng Period vun dräi Joer fixéiert. D'Amendementen, déi d'Regierung abruecht hat, sollen derfir suergen, datt déi gesetzlech a funktionell Kohärenz tëscht den öffentliche Etablissementer, déi dem Kulturministère ënnerstëtzen, geséichert ass an datt hir Kohäsioun a Gouvernance verstärkt ginn.

Zu dësem Gesetzesprojet gouf verschidden Avisen agereecht, woubäi et der dräi gétt, déi besonnesch ervirzehiewe sinn. Dat wieren den Avis vum Staatsrot, den Avis vun der Handelskummer an den Avis vun der Kummer vun de Staatsbeamten.

De Staatsrot hat insgesamt dräi Avisen ofginn, deen éischten den 22. Dezember 2023, nom Depot vum ursprünglechen Text. Nodeems den Text eng éischte Kéier amendéiert gouf, huet de Staatsrot en zousätzlechen Avis den 22. Oktober 2024 ofginn. Schlussendlech, nodeems d'Chamber eng Rei vun Amendementen an der Commissioun proposéiert hat, huet de Staatsrot en zweeten zousätzlechen Avis ofginn. Dëse koum den 3. Juni 2025 eraus.

A sengem éischten Avis huet de Staatsrot véier formell Oppositiounen ausgeschwat, déi mat Bedenken zu der Bezuelung vum Personal vum Fong verbonne waren a mat de sougenannten Aides de minimis. Duerch déi Amendementen, déi proposéiert goufen, war de Staatsrot an der Lag, all seng formell Oppositiounen opzehiewen. Fir weider Detailler verweisen ech do op mäi schrëftleche Rapport.

D'Handelskummer hat hirersäits zwee Avisen ofginn. Hire éischten Avis gouf den 30. Oktober 2023 agereecht an den zweeten Avis den 30. September 2024. D'Handelskummer huet déi nei Dispositiounen begréisst, déi d'Mise en place vum Artikel 54 vum Reglement – deen ech virdunnen genannt hunn, also de 651/2014 – iwwert d'Hëllef fir d'audiovisuell Produktiounen viséieren an och déi intern Reorganisatioun vum Filmfong virgesinn. Trotzdeem hat d'Handelskummer e puer Remarken. Si huet sech ënner anerem Froen zum Gläichgewicht tëscht Männer a Fraen innerhalb vum Verwaltungsrot, deen aus fënnep Membere besteet, gestallt. Weider war d'Chambre de Commerce och der Meenung, datt de Verwaltungsrot den Ofschluss vun de Konten dem Ministère iwwerreeche sollt.

A sengem zweeten Avis hat d'Handelskummer keng weider Observatiounen méi. Si huet awer nees betount, datt et wichteg wier, datt d'Gläichgewicht tëscht Fraen a Männer innerhalb vum Verwaltungsrot garantéiert ass.

D'Staatsbeamtekummer huet hiren Avis den 10. September 2024 ofginn. Dësen Avis koum no den Amendementen vun der Regierung. Der Staatsbeamtekummer no wier et inakzeptabel, datt d'gesamt Personal vum Filmfong ënnert dem privat Recht soll falen.

Dofir huet si d'Zoustëmmung zu dësem Gesetzesprojet refuséiert.

Si huet nach eemol widderholl, datt si generell dergéint ass, datt d'Personal an d'Membere vun der Direktioun vun den Établissements publics dem private Statutt ennerleien. Aus hirer Siicht ass de Fong en Établissement public, deen integral duerch öffentliche Gelder finanziert gëtt, also direkt duerch de Staat, an dat duerch järelech budgetär Zouwendungen.

Gleeft een der Staatsbeamtekummer, sou géif et tëscht dem Filmfong an aneren öffentliche a kulturellen Aarrichtungen en Ennerscheid ginn, dat a punkto Organisatioun, Fonctionnement, Attributiounen a Charakteristiken.

Am Hibleck op d'Affär Caritas huet d'Staatsbeamtekummer sech gewonnen, datt d'Regierung hei de Statutt vum Droit public, deen d'Personal betrëfft, a Fro ze stelle schéngt, dat, well dëst öffentliche Etablissement Fongen, also Steiergelder, verwalt a verdeelt. Dat wier och contraire zu den europäesche Recommendatiounen an de Prinzippien, déi de Fonctionnement vum Staat regéieren.

Weider huet se net verstanen, wiesou den Direkter vum Filmfong dësen net méi gerichtlech an aussergerichtlech vertrieed soll.

D'Staatsbeamtekummer konnt hiren Accord also net zu dësem Text ginn.

Weider Associatiounen respektiv Federatiounen hunn zu dësem Rapport och Avisen agereecht. Dozou zielen déi Lëtzebuurger Union vun der audiovisueller Produktioun, d'ULPA, déi hiren Avis den 9. September 2024 ofginn huet, d'Associatioun vun de Lëtzebuurger Schauspillerinnen a Schauspiller an déi lëtzebuergesch Federatioun vun de Schrëftsteller a vun de Komponisten. Fir méi Detailler zu deenen Avisa verweisen ech nach eemol op mäi schrëftleche Rapport.

Et bleift ze hoffen, datt dës Upassungen an Ännerunge vum Filmfonggesetz dozou féieren, datt de Fong definitiv aus der Schosslinn vu Kriticken, sou wéi se an deene verschiddenen Analysen a Rapporte formuléiert goufen, erauskënn an datt de Fong och dozou bäidréit, Acteure verstärkt ze ennerstëtzen, déi sech och mat eiser Lëtzebuurger Geschicht, och a grad der Kulturgeschichte, befaassen, dës opschaffen an och esou e wichtege Travail de mémoire leeschten. Net fir näischt gëtt jo am Exposé des motifs op d'Aide de minimis higewisen, déi d'Konkretisatioun vun innovanten, wann och méi klenge Projete favoriséiert, déi net nëmmen nei Acteuren ervirbréngen, mee och zum kulturellen an artistesche Räichtum vum Land bäidroen.

Dat gesot, soen ech Iech Merci fir Är Opmierksamkeet a ginn elo schonn d'Zoustëmmung vu menger Fraktioun.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Bauler, fir Äre schrëftlechen an Äre mëndleche Rapport.

Déi éischt ageschriwwene Riednerin ass d'Madamm Diane Adehm. Madamm Adehm, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

Mme Diane Adehm (CSV) | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, am Joer 2018 hat d'Firma Value Associates en Audit iwwert de Filmfong gemaach. An dësem Audit gouf der deemoleger Commission de la Digitalisation, des Médias et des Communications am November 2019 virgestallt.

An dësem Audit goung et haaptsächlech ëm de Finanzement vum Filmfong an en huet verschidde

Problemer opgedeckt, wat d'Gestioun vum Filmfong ugeet. Et goung deemools rieds vu „risque de conflit d'intérêt et de fraude sur les actifs du Film Fund dans ses relations avec des tiers“.

Et gouf och eng Partie negativ Observatiounen iwwert de Processus d'allocation des aides, fir Filmer ze finanzéieren. Deemools koumen d'Membere vun dëser Kommissioun zur Konkusioun, dass d'Gesetz vum 22. September 2014 iwwert de Filmfong misst op verschiddene Punkten ugepasst ginn.

Am Mee 2022 huet d'Cour des comptes der deemoleger Budgetkontrollkommissioun hire Rapport iwwert de Filmfong virgestallt. Dëse Rapport spécial war am Joer 2020 vun der Chamber ugefrot ginn, dat eeben op Basis vum Audit aus dem Joer 2018 vu Value Associates.

De Spezialrapport vun der Cour des comptes huet och verschidde Problemer opgedeckt an nach eng Kéier bekräftegt, dass d'Gesetz vum Filmfong misst ugepasst ginn. Dëst gouf dann och gemaach a Form vun engem Gesetzesprojet, deen den 29. August 2023 vum deemolege Meedeminister Xavier Bettel deposéiert gouf.

Fir den Detail, wat am Gesetzesprojet drasteet, soen ech dem Reporter André Bauler e grouse Merci fir säi schrëftlechen a mëndleche Rapport.

Fakt ass, dass dëse Gesetzesprojet ville Recommendatiounen vun der Cour des comptes Rechnung dréit, haaptsächlech wat d'Gouvernance vum Filmfong ugeet. Duerfir begrëisse mir als CSV an ech selwer als fréier Presidentin vun der Budgetkontrollkommissioun dëse Gesetzesprojet. Dësen Text ass net just eng technesch Upassung, mee eng kloer politesch Decisioun, fir d'Zukunft vun eiser Filmproduktioun ze stäerken an un déi nei Erausforderungen unzepas- sen.

Zënter senger Grënnung huet de Filmfong vill dozou bäigedroen, datt Lëtzebuerg sech an der internationaler Filmwelt etabléiere konnt. Lëtzebuurger Produktiounen gewanne Präisser, ginn op wichtege Festivalle gewisen a si schafen zousätzlech Aarbechtsplazen hei am Land. Mir schaffen hei mat enger Industrie, déi iwwert déi lescht Joerzénge eraus gewuess ass, vu klenger Koproduktiounen zu engem räife Secteur, dee reegelméisseg international Unerkennung kritt.

Mee déi gesetzlech Basis, op där dëse Succès opgebaut gouf, ass, wéi scho gesot, a villen Hisiichte veraalt. Duerfir muss de Filmfong moderniséiert an ugepasst ginn. D'Reform vum Filmfong, déi mir haut stëmmen, stellt e wichtege Schrëtt duer fir d'Moderniséierung an d'Stärkung vun eiser audiovisueller Secteur. Et geet net nëmmen ëm eng kulturell Prioritéit, mee och ëm eng wirtschaftlech Entschuedung mat Auswierkungen op Innovatioun, Aarbechtsplazen a Standuertpolitik. Mat dëser Reform gëtt de Filmfong als Instrument nach méi effizient, professionell a kompetitiv opgestallt. Déi nei Organisatioun erlaabt eng besser Upassung un d'Besoine vun den Acteure vum Terrain, ob kleng oder grouss Produktiounen.

En neie Fokus gëtt geluecht op d'Nohaltegkeet an d'Diversitéit. Eis Ennerstëtzung soll net nëmmen der Qualitéit dengen, mee och sozialen a klimatesche Responsabilitéite gerecht ginn. Mir encouragéiere Projeten, déi inklusiv sinn, déi lokal Talenter féerden an déi de kulturelle Räichtum vun eiserem Land reflektéieren. Projeten, déi sech bewusst mat Lëtzebuurger Realitéiten, Geschichten oder Sproochen auserneezetzen, kréien e spezifesch kulturelle Bonus. De sougenannte „Green Filming“ gëtt belount duerch finanziell Incentiven, wa Produktiounen nohalteg Schaffweisen, wéi zum Beispill lokal Ekippen, notzen.

Dat Gesetz, dat mir elo stëmmen, ass e kloert Be- kenntnis zum Filmstanduert Lëtzebuerg. Et mécht de Wee fräi fir nei Generatiounen vu Filmschaffenden, fir kreativ Exzellenz an eng Industrie, déi et fäerdegbréngt, sech och an Zukunft ze ernéieren.

Ech soen Iech Merci fir d'Nolauschteren a ginn den Accord vu menger Fraktioun.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Adehm. Den nächsten ageschriwwene Riedner ass den Här Georges Engel. Här Engel, Dir hutt d'Wuert.

M. Georges Engel (LSAP) | Merci, Här President. Kolleeginnen a Kolleegen, dëse Projet huet eng laang Virgeschicht. En ass u sech d'Konkusioun vun engem Audit aus dem Joer 2018, vun engem Rapport vun der Cour des comptes vun 2020 a vun de Recommendatiounen vun der Comexbu (ndlr: Commission du Contrôle de l'exécution budgétaire) aus dem Joer 2023. A meng Virriedner sinn elo schonn op d'Detailer, de Rapporteur op de Projet an d'Madamm Adehm och op eng Rei vu Punkten, ganz am Detail agaan- gen, soudass ech mech hei kann drop limitéieren, e puer Prinzippien, déi fir eis als LSAP wichteg sinn, an dësem Kontext nach eng Kéier ze ernimmen.

Zum Éischt de Filmfong: Mir sollen hei net vergies- sen, ëm wat et hei am Fong geholl wierklech geet: ëm d'Ëmsetze vu Filmproduktiounen als e kulturellt Gutt, an net als Maschinn, fir Suen ze generéieren. An den Diskussiounen ronderëm de Rapport vun der Cour des comptes ass ëmmer erëm ervirgestrach ginn, datt just e klengen Deel vun de Suen, déi de Fong de Pro- duzenten zur Verfügung gestallt huet, duerno och erëm rembourséiert gëtt. Nëmme e klengen Deel wier dat.

Mech schockéiert dat u sech net esou, well d'Zil eebe grad ass, datt Filmer entstinn, déi soss eebe vläicht net entstane wäeren. A wann der dann derbäi sinn, déi e grouse Succès hunn, esou wéi d'Serië „Bad Banks“ oder „Capitani“, dann ass dat natierlech immens flott, da si mer alleguer frou doriwwer, mee dat kann an dat duerf een och net vun all de Produktiounen er- waarden.

Wien alles wëll monetiséieren, deen ass an der Konschteeen falsch op der Plaz! Well grad elo, wou eis Gesellschaft dreet, ënner enger steigender Indi- vidualiséierung auserneezefalen, ass dat kulturellt Schafen immens wichteg, well kulturellt Gidder, wéi eebe grad och Filmer, d'Fäegkeet hunn, en Zesum- megehéieregkeetsgefill ze schafen an d'Gesellschaft zesammenzebréngen.

Dee Lëtzebuurger Film, dee bis elo am meeschte Succès hat, dat war „Superjhemp Retörns“. Deen huet 10 % vun eiser Lëtzebuurger Bevëlkerung an d'Kinoo bruecht, wat enorm ass! An do gesäit een, wéi eeben dee Film et op seng Aart a Weis fäerdegbruecht huet, eis Leit hei am Land erëm mateneen ze verbannen.

Dat virausgesat, heescht dat natierlech elo net, datt een am Filmfong alles maache kann, wat ee wëll – fir eng Ausso vun der Madamm Adehm aus dem Joer 2022 ze paraphraséieren. Jo, den Audit an de Rapport vun der Cour des comptes hu gewisen, datt eng Rei Saache muss besser gereegelt ginn. Duerfir sti mir als LSAP zu dësem Projet de loi, dee jo d'Gouvernance vum Filmfong och weesentlech verbessert. An elo ginn d'Konte jo och vun der Cour des comptes enner- sicht.

Mäin zweete Punkt ass dee vun der Gouvernance. Méi allgemeng muss een nämlech feststellen, datt de Filmfong leider keen Einzelfall ass. Dat soll elo keng Entschëllegung sinn, mee et soll eis zum Iwwer- leeën ureegen, well et muss ee feststellen, datt mir scheinbar ëfters e Problem mat der Gouvernance zu

Lëtzebuerg hunn. An der Lescht sinn nach eng Rei Organisatiounen – an dat an den ënnerschiddlechsten Formen an och vun den ënnerschiddlechsten ideologeschen Ausrichtungen – mat méi oder manner ausgeprägten Irregularitéiten opgefall. Mir wäerte muer jo och nach doriwuer schwätzen.

An do muss ee sech awer dann d'Fro stellen, wéi een dee Problem méi global kann ugoen. Sécher, et ass gutt, wann elo d'Gesetz vum Filmfong adaptéiert gëtt a Léieren heiraus gezu ginn, mee dat muss och op anere Plaze geschéien. Et ass net um Staat virzuschreiwen, wien dann alles an engem Verwaltungsrot sëtze muss, mee et muss awer séchergestallt ginn, dass déi noutwendeg Kompetenzen do sinn, a virun allem dass déi néideg Reegelen och agehale ginn – noutfalls duerch d'Kontroll vun externen Organer, sou wéi dat eeben hei och elo beim Filmfong wäert geschéien.

Mir hu mat deem neien ASBL-Gesetz allen Associatiounen ab 50.000 Euro méi streng Kritären operluecht. An dat muss mer dann och bei groussen Organisatiounen kënnen verlaangen: dass si sech un déi elementar Reegelen halen. Dat soll hei jo mol zum Deel geschéien, mee dat kéint och nach op anere Plaze geschéien.

Dat gesot, stëmme mer dësem Gesetzesprojet zou. Ech soen Iech Merci fir d'Nolauschteren.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Engel. Deen nächste Riedner ass den Här Dan Hardy. Här Hardy.

M. Dan Hardy (ADR) | Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, mir als ADR sinn der Meinung, dass de Filmfong eng wichteg Roll fir d'Lëtzebuerg Kultur ze spillen huet. Esou huet de Filmfong weesentlech derzou bäigedroen, e kompetenten a professionellen audiovisuelle Secteur zu Lëtzebuerg opzebauen, dee mëttlerweile international unerkannt ass. Duerch d'Finanzéierung vu sëllege Produktiounen huet Lëtzebuerg eng Plaz op der internationaler Filmkaart kritt an ass an där Hisiicht kee kulturellt Niemandsländ méi.

An awer kann ee sech froen, wat déi genee kulturell Zilsatzunge vum Filmfong sinn. Ginn d'Lëtzebuerger Sprooch oder gesellschaftlech relevant Inhalter an och wichteg Aspekter vun eiser Geschicht genuch geféiert? Dat sinn dréngend Froen, déi mir eis als ADR stellen an op déi dës Reform keng Äntwerte gëtt, gradesou wéineg wéi dorop, ob de System vun de prestigieöse Koproduktiounen mat zum Deel ganz klenger Lëtzebuerg Bedeelegung einfach weidergefuert gëtt.

Eppes ass kloer: Et geet hei ëm vill Suen! Am Ganze soll de Filmfong déi nächst véier Joer eng 180 Milliounen Euro vum Staat kréien. Déi mussen vum Fong „en bon père de famille“ agesat ginn. An der Vergaangenheet war dat net ëmmer de Fall. En Audit an och de Rechnungshaff haten eng Rei finanziell Mëssständ opgedeckt.

Duerch dat neit Gesetz kënn et elo zu enger besserer Kontroll mat der Roll vum Filmfongdirekter, déi nei definéiert gëtt, an déi an Zukunft méi wéi bis elo vum Verwaltungsrot ofhängeg ass. De Conseil vum Filmfong gëtt deemno gestärkt a besteet an Zukunft aus fënnef Memberen. De Verwaltungsrot kann an Zukunft den Direkter a wichteg Personal vum Filmfong astellen an entloossen. An en huet d'Konventiounen mam Staat ze respektéieren.

Well awer esou vill Sue vum Steierzueler agesat ginn, hätte mir eis als ADR gewënscht, dass mam neie Gesetz zousätzlech eng onofhängeg Kontrollinstanz geschafe gi wär – wat leider net de Fall ass. D'Membere

vum Verwaltungsrot ginn alleguerter vum der Regierung ernannt. An deem Zesammenhang weisen ech drop hin, dass et net dozou kommen däerf, dass an Zukunft just nach déi Projeten an déi Kënschtler vum Filmfong ënnerstëtzt ginn, déi, wéi et am Kulturwëcklungsprogramm heescht, „en adéquation avec la politique culturelle de l'État“ sinn.

Dee Begrëff kann nämlech dozou féieren, dass just nach déi kulturell Projeten an déi Kënschtler ënnerstëtzt ginn, déi politesch korrekt beziungsweis woke sinn. Et ass onnët, drop hinzewisen, dass et nach zu allen Zäiten och grad déi politesch net korrekt Komponisten, Schrëftsteller, Moler, Philosophen, Mystiker an esou weider waren, déi d'Generatiounen no hinne beaflosst an inspiréiert hunn.

D'ADR warnt virun enger verstärkter Amëschung vum Staat an dat kulturellt Liewen. Et muss opgepasst ginn, dass d'Fräiheet vun der Konscht och vis-à-vis vum Staat bestoe bleift. D'staatlecht Fërderen a Promouviere vum der Lëtzebuerg Kultur däerf net zu engem staatleche Steieren ausaarten. Verschidde Konschtstrukturen hale sech haut schonn un dat, wat bei der Regierung gutt ukënn, a vernoléisegen dowéinst oft de kënschtlerschen Niveau – eppes, wat onbedéngt verhënnert muss ginn.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, och wann de Filmfong éischter kulturell ausgeriicht ass, sou huet dës och eng ekonomesch Bedeitung, andeems en duerch déi subventionéiert Produktiounen Aarbechtsplazen an de Beräicher Regie, Technik, Postproduktioun an esou weider schafft. Dofir hätte mir et och léiwer gesinn, wann audiovisuell Wierker, déi och wierklech hei am Land produzéiert ginn, finanziell bevirdeelegt géife ginn am Verglach mat Wierker, déi am Ausland produzéiert ginn.

Awer dovunner si mer leider wäit ewech an dofir ënnermaueren ech dat gär mat engem konkrete Beispill: Als ADR kënnen mir absolut net verstoen, dass rezent de Lëtzebuerg Filmprojet mam Titel „Opération Pauly“ vun der Union vun de Lëtzebuerg Resistentler mat kengem eenzege Cent vum Filmfong ënnerstëtzt ginn ass, an dat trotz opweneger historischer Recherche an engem fundéierte Filmkonzept. Doriwuer eraus stellt dës Film och e Bäitrag zu der Lëtzebuerg Commemoratiounskultur duer.

Fakt ass, dass déi ganz bescheide finanziell Hëllef vun 22.500 Euro vum aktuellen Direkter refuséiert ginn ass, dat mam Argument, dass d'Theema vum Film net méi zäitgeméiss wier. Eng Ausso, déi dann awer guer net méi nozevollzéien ass, wann ee weess, dass mer grad elo den 80. Joresdag vun der Liberatioun vu Lëtzebuerg gefeiert hunn.

Ech kommen zum Schluss. Dës Reform vum Filmfong hätt kënnen vill méi wäit gedriwwen ginn, fir dass de Fong nach eng vill besser Roll an der Lëtzebuerg Kultur hätt kënnen spillen. Och wann dat Gesetz hei gutt Usätz huet, geet et eis net wäit genuch, soudatt ech menger Fraktioun roden, sech bei dësem Text ze enthalten.

Ech soen Iech Merci.

M. Fred Keup (ADR) | Très, très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Hardy. Madamm Bernard.

Mme Djuna Bernard (déi gréng) | Merci, Här President. Ech stelle fest: Wann et en Thema ass, dass der ADR iergendwou méi wichteg ass, da recommandéiere si hei op der Chambertribün, wéi eng Filmer gekuckt solle ginn, a wa se ze woke sinn, dann ass de Staat awer hei ze vill iwwergrëffeg. Ech mengen, e classesche Fall vun „deux poids, deux mesures“.

(*Interruption par M. Fred Keup*)

Voilà. Ech starte mat menger Ried, Här President.

(*Interruption*)

Léif Kolleeginnen a Kolleegen, mam Gesetzesprojet, deen haut hei virläit, gi wichteg Weiche gestallt: fir méi Transparenz, fir eng verbessert Gouvernance a fir moderniséiert Entscheidungs- a Finanzmechanismen am audiovisuelle Secteur.

D'Reform, déi mer hei beschwätzen, ass net vun haut op muer entstanden. Si fënnt hiren Ursprung an de kriteschen Analyse vun der Cour des comptes an och am Rapport vun der deemoleger Budgets Kontrollkommissioun. Si baséiert awer och op de strukturelle Grondwuerleungen, wéi aner Établissements publics culturels fonctionéiere sollen. E Prozess also, deen och schonn déi viregt Kulturministesch uestouss an emgesat huet. Déi Adaptatioun war fälleg. Mir sinn houfreg op eise Filmstanduert, déi sëllege Beruffer, déi doran agéieren, an dat net just, wa mer international Präisser kréien, mee hoffentlech d'ganz Joer iwwer.

Mee fir dass déi Fërderungsmechanisme fir dës wichteg national kreativ Industrie och richteg gräifen, brauch et eebe grad en transparenten a kohärente gesetzleche Kader, mat eebe grad de genannte Gouvernancstandarden. Mir stäerken also de Filmfong nohalteg mat dësem Gesetz.

E gutt gereegelte Fong ass trotzdem nach ëmmer en autonome Fong, mat der Vergréisserung vum Verwaltungsrot, enger klorer Definitioun vu Missiounen a Verantwortung a punkto Entscheidungskompetenzen, déi verschobe gi vun der Direktioun eriwuer op de Verwaltungsrot. Beim Budget a beim Aarbechtsstatut setze mer cibléiert Grenzen an halen dobäi awer och weiderhin déi néideg Flexibilitéit fir d'Kreativitéit.

D'Afféierung vun den Aides de minimis, déi méi kleng, innovativ a couragéiert Projeten ënnerstëtzen, ass e weidert wichteg Element, dat een hei positiv ervirhiewe kann. Mat Bähillefe vu bis zu 300.000 Euro fërdere mer Diversitéit am audiovisuelle Beräich, zéien domadder méi jonk Leit un de Secteur erun a kréien och nei a kreativ Formater. E Schrëtt, deen och vum Terrain gefuerdert gouf an deen hei duerchaus berechtigt seng Plaz soll hunn.

A wann ech vum neie Formater schwätzen, da fannen ech et interessant, hei d'Theema Gaming bewosst an d'Debatt mat eranzehuelen. Dat war eng Debatt, déi op den Assisé vum Filmsecteur vun den Acteuren aus dem Secteur ugeschwat gouf an déi duerchaus hei hir Relevanz huet. Gaming ass nämlech eng Kulturform vun eiser Zäit. An den aktuelle Gesetzesprojet gesäit vir, dass och Projeten aus dësem Beräich kënnen vum Fong ënnerstëtzt ginn.

Mir mengen awer, dass dat net genuch ass. Wa Lëtzebuerg e kompetitive Standuert wëll bleiwen an e Standuert fir déi jonk technesch a kreativ Generatioun wëll ginn, da mussen mer och hei méi wäit goen. Da brauch de Filmfong e spezifesch Budget an awer och eng eegen Expertis fir Gamingprojeten. Well net all Game ass e Film, mee vill Spiller ziele visuell a kompositoresch duerchaus zu enger ganz héichwäerteger audiovisueller Produktioun. An dat soll och gesetzlech a strukturell unerkannt ginn. Hei wär sécher eng Méiglechkeet gewiescht, d'Gesetz an deem Sënn méi wäit auszebauen.

Här President, dës Reform reagiert op Kritik, se verbessert d'Kontroll an dréit gläichzäiteg der Spezifitéit vum Lëtzebuerg Film Rechnung. Mee si ass och eng Plattform fir dat, wat nach komme kéint. An dat ass net zulescht ofhängeg vum Finanzement. Eise Filmstanduert Lëtzebuerg ass seng Sue wäert, an dat wësse mer hoffentlech alleguerter heibannen.

D'lescht Woch huet de Kulturminister e pluriannuellt Finanzéierungsgesetz fir de Filmfong deposiéiert. Mir hunn an der Kulturkommissioun nach net driwwer geschwat, mee et ass elo scho mol begréissenswäert, dass iwwer méi Joren eng gewësse Planungssecherheet ginn ass. Och dass de Gaming doranner genannt gëtt, ass luewenswäert. Wéi d'Ënnerdeelung awer vum Budget ënnert deene verschiddenen Typologie wäert gemaach ginn, wäert eis de Minister hoffentlech nach matdeelen, spéitstens an enger vun deenen nächste Kulturkommissiounen.

Ech ginn heimadder den Accord vun deene Gréngen.

Une voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Bernard. Den nächsten ageschriwwene Riedner ass den Här Sven Clement. Här Clement, Dir hutt d'Wuert.

M. Sven Clement (Piraten) | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, deen heiten Text gouf eis, wéi e vum Rapportier virgestallt gouf, als Moderniséierung vum Meediesecteur zu Lëtzebuerg ugekënnegt a presentéiert. E soll em méi Gläichgewiicht, méi Kontroll an eng méi breet Ënnerstützung fir audiovisuell Produktiounen dréinen. Awer wann ee sech déi konkret Propositionen ukuckt, bleiwen dach eng Rei Froen op. Verschiddener goufe schonn opgeworf. A fir mech ass déi kruzial Fro, déi sech u sech stellt, ob dëst Gesetz all déi an et gestachen Ziler iwwerhaupt erfëlle wäert, jo, iwwerhaupt erfëlle kann.

Ech si elo mol liicht optimisteschesch an ech soen: D'Zukunft wäert et weisen! An dat ass awer en Thema, dat mer net einfach esou kënnen ewechkieren. An ech mengen, d'Madamm Adehm huet et als fréier Presidentin vun der Budgets kontrollkommissioun ganz treffend formuléiert, wéi se nach eng Kéier op d'Genèse och vu verschiddene vun deenen Dispositionen am Text agaangen ass. Dann ass dat jo net an engem Vide komm. Et ass komm, well et Problemer beim Filmfong gouf, déi gutt dokumentéiert sinn, déi haut och net méi wierklech contestéiert ginn.

An elo soll dat Gesetz dann all dës Problemer duerch Reagencemeter an der Gouvernance verännern, aus der Welt schafen, derfir surgen, dass se ni méi kënnen geschéien, se verhënneren. Dat ass en héichgestachent Zil. Ob déi Ziler erreecht ginn? D'Zukunft wäert et weisen.

E Beispill, wouriwwer jo geschwat gouf a wou och rezent erëm an der Ëffentlechkeet driwwer diskutéiert gouf – an et gouf virdrun erwäant –, dat ass d'Objektivitéit oder ... Et ass ëmmer schwéier, bei Kultur a Konscht vun „Objektivitéit“ ze schwätzen. Kommt, mir nennen et emol léiwier „Transparenz bei der Attribution vu Bähillefen“.

Do ass et esou, dass deen, deen eng Bähillef net kritt, normalerweis net frou ass, dass en déi Bähillef net krut, an deementspreechend als Éischt emol kritiséiert, dass hie jo awer dee beschte Projet hat an net geholl gouf. An deen, deen d'Bähillef krut, deen huet jo all Interêt, net ze vill ze hannerfroen, ob dann elo wierklech säi Projet dee beschte war – mam Risiko, e wär et net gewiescht an e géif et herno net kréien.

Dofir ass déi Fro vun Transparenz bei Bähillefevergaben ëmmer eng ganz quokeleg. Mee et ass awer eng Diskussioun, där mer eis stelle mussen. Well mir kënnen net bei esou engem Budget, wéi de Filmfong en huet, an engem Flou bleiwen, wou ëmmer erëm esou Wirwërf gemaach ginn, e wär net objektiv, et wär net kloer, wéi déi Bähillefe vergi ginn an no wat fir enge Meritten, a wou – jo, nach vill méi schlëmm – Conflit-d'intérëten an d'Spill bruecht ginn.

A soubal dann eppes an d'Spill bruecht gëtt, da si mer bei engem anere Problem, deen net vun haut ass an dee leider och mat deem heite Gesetz net geléist wäert ginn: Dat ass, wéi de Filmfong an der Vergaangenheet mat Kritik ëmgaangen ass. An och do gesi mer, dass d'Diskussiounen ronderëm d'Gouvernance, déi mer elo haut da probéieren ze léisen, net dozou féieren, dass zum Beispill déi lafend Gerichtsverfahren iwwert den Zougang vu Produzenten zur Plattform, jo oder nee, sou einfach aus der Welt ze schafe sinn. De Filmfong kënnt also heimadder net direkt zur Rou. Et ass nach mindestens eng Affär unhängeg.

Wat ech awer ganz gutt fannen – an d'Madamm Bernard huet mer e bëssen de Wand aus de Seegele geholl, well se sou vill schonn iwwer Gaming geschwat huet –, dat ass natierlech deen neien Aspekt vum Gaming. Dat ass en Deel vun der Kultur, deen an der Vergaangenheet net groussegeschriwwen gouf, deen awer ëmmer méi present ass, wou ëmmer méi Leit vläicht och net méi de Bezuch dozou hunn, an de Kino ze goen, vläicht hir Filmer och op anere Plattformen consomméieren, mee deen och mat der Emergenz haut vun AR, VR an esou weider natierlech vill méi immersiv ginn ass.

An do, wou mer de Kino, déi grousse Leinwand, de Silverscreen, als den Nec plus ultra ugesinn hunn an der Vergaangenheet, si mer elo bei AR-Brëller, déi eis nach eng vill méi grousse Immersioun erméiglechen. An dofir ass et esou wichteg, dass mer och déi Kulturform an Zukunft adequat ënnerstëtzen.

Ech sot et: Deen heite Projet huet sech héich Ambitiounen gesat. Ech si mer net sécher, ob en all d'Ambitiounen wäert erfëllen. Ech wëll mech awer gär positiv iwwerrasche loosse.

An dofir ginn och d'Piraten hiren Accord fir dese Projet. Ech soen Iech Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Clement. Dee leschten ageschriwwene Riedner ass den Här Marc Baum. Här Baum, Dir hutt d'Wuert.

M. Marc Baum (déi Léink) | Merci, Här President. An deem Gemengerot, deem ech ugehéieren zu Esch, ...

(Interruption)

... ass eng Etüd gemaach ginn iwwert d'kulturell Praktiken vun de Leit, déi zu Esch wunne respektiv zu Esch schaffen oder op Esch akafen kommen oder soss iergendwéi zu Esch sinn. An erstaunlecherweis ass déi am allermeeschte genannte kulturell Praktik, déi d'Leit sou maachen, nach ëmmer de Kino.

De Kino ass eng Porte d'entrée fir Kultur a fir kulturell Produktioun a mir hunn zu Lëtzebuerg e Filmsecteur, deen iwwert déi lescht Joerzëngte gewuess ass an deen am Verglach mat anere grousse europäesche Länner awer am Fong eigentlech nach relativ jonk ass a ganz staark baséiert op der Pionéieraarbecht vun eng, zwou Handvoll Leit, déi virun 30, 40 Joer mat Initiative komm sinn, Initiative geholl hunn an iwwerhaupt de Filmsecteur eréischt zu deem gemaach hunn, wat en haut ass, nämlech och en Employeur vu ganz, ganz ville Leit, déi an deem Secteur schaffen. Guer net ze schwätzen vun der Visibilitéit, déi Lëtzebuerg doduerjer och am Ausland huet, an natierlech och dem Versuch, kulturell héichwäerteg Produktiounen kënnen ze maachen.

An ech mengen, dass et richtig ass, dass een no enger gewëssener Zäit d'Aart a Weis, wéi de Filmfong funktionéiert huet, kritesch op de Leescht geholl huet. Mir hunn duerfir d'Rapporte gehat an d'Recommandatiounen vun der Cour des comptes, och vun der Budgets kontrollkommissioun. Eng Rëtsch vun deene sinn och elo hei an dësem Text mat agefloss. An ech mengen, dass dat ganz wichteg ass. Et ass en Text,

deen, mengen ech, dem Filmfong nei Transparenzreegele gëtt an och d'Gouvernancestrukture méi kloer klärt.

Et gëtt eng Dispositioun, do hate mer och an der Kulturkommissioun länger driwwer geschwat, déi doranner besteet, dass déi Leit, déi beim Filmfong schaffen oder ab elo do agestallt ginn, just nëmme nach ënnert dem Statut privé kënnen agestallt ginn. An ech hunn dat bedauert a maachen dat och elo nach ëmmer. Et liicht mer an, dass net jiddwereen, deen do schafft, onbedéngt muss Staatsbeamte sinn, obwuel et awer em d'Veerdeelung vun ëffentleche Sue geet. Mee de quasi Verbuet, dass en ëffentleche Beamten am Filmfong schafft, ass awer eppes, wat fir mech awer e Bemoll bei dësem Text bleift.

D'Aféierung vun De-minimis-Aiden, dass effektiv eng Chance, vläicht och eng Chance, fir méi kleng Projeten ze féieren, an esou wéi d'ULPA et korrekt formuléiert huet: Kultur muss net nëmme performant sinn, mee och relevant, couragéiert an divers sinn.

Duerfir hunn ech och d'Interventioun virdu vun der ADR net verstanen, déi eng politesch Interventioun wollt hunn, fir e bestëmmte Projet ze féieren, dee si als wäertvoll eruecht huet, op Grondlag ... Ech kann dat natierlech net beurteilen, mee et ass virun allem dat, wat de Kulturminister net dierf maachen. Et dierf net e Minister sinn oder e politeschen Decideur, deen driwwer befënnt, ob e Projet ëmgesat gëtt oder net! Mee duerfir brauche mer eebe méiglechst transparent Krittären an opgrond vun deene ginn dann Urteeler gefällt oder Förderunge ginn dann decidéiert. Dat ass, mengen ech, eppes, wat ganz wichteg ass.

An ech mengen och net, dass mer zu Lëtzebuerg – dat ass op jidde Fall net meng Erfahrung – en Iwwerschoss vu staatlechem Dirigismus an der Kulturpolitik hätten. Ech kann dat a menger awer laangjäreg Erfahrung wierklech net feststellen. Vläch ass souguer de Géigendeel de Fall.

An da kann ech awer guer net dermat averstane sinn, wann hei gesot gëtt, dass dee staatlechen Dirigismus dozou géif féieren, dass de kulturellen Niveau vun de Produktiounen géif verléissen ginn. Also, dass ass awer eppes, wou ech wierklech ferm muss ripostéieren!

Ech mengen am Géigendeel, dass den Niveau vun deene Filmproduktiounen an deenen ënnerschiddlechsten Formen a Formater, déi hei zu Lëtzebuerg produzéiert ginn, konsequent an d'Luucht geet op allen Niveauen, um techneschen Niveau, um inhaltlechen Niveau, an dat ass och gutt esou.

Eng lescht Bemierkung, déi ech awer maache wëll, ass: Ech begréissen och de Véierjoresplang, deen dann elo komm ass an dee mer och wäerten diskutéieren. Ech mengen awer, dass et och beim Filmfong em méi geet wéi just em d'Veerdeele vu Suen u Produzenten, mee dass een déi ganz Chaîne vun deenen, déi produzéieren, déi ganz Chaîne vun deenen, déi un der artistescher Kreatioun bedeelegt sinn, och ëmmer matdenke muss an dass een net nëmme en vue vun de Produzenten denken muss, mee och en vue vun all deenen, déi mathëllefen, e Film ze realiséieren.

Merci.

Une voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Baum. Domat wär d'Lescht vun eise Riedner ofgeschloss.

Da géing ech der Regierung d'Wuert ginn. Den Här Kulturminister.

Prise de position du Gouvernement

M. Eric Thill, Ministre de la Culture | Merci, Här President. Ech wéilt fir unzefänke fir d'alleréischt dem Rapporteur, dem Här Bauler, e grouse Merci soe fir engersäits deen ausféierleche Rapport haut de Mëtteg an der Chamber a fir anerersäits och dee schréftlechen Deel, wou am Detail op déi verschidden Upassungen an Ännerungen agaange gëtt.

Erlaabt mer, fir unzefänken e puer Wiederer un Iech ze riichten, wou ech den aktuelle Kader wëll setzen, wat aktuell am Lëtzebuurger Land, wat de Film ugeet, geschitt an och geschitt ass:

Mir hunn – an dat ass de Mëtteg iwwert déi lescht Minutten och ugeklongen –, Lëtzebuurger Koproduktionen, déi méttlerweil op deene gréissten, wichtigste Filmfestivaller vertruede sinn, déi net nëmmen derbäi sinn, nee, mee och an der offizieller Kompetitioun lafen. D'Palme d'or zu Cannes, dat gouf et nach ni, dat war natierlech hei d'Kischt um Kuch. Si steet – an dat wëll ech hei ausdrécklech ënnersträichen –, stellverriedend fir eng Qualitéit, eng Kreativitéit an och eng Innovatioun vun engem ganze Secteur, dee sech iwwert déi lescht Joren – Joerzénngen – exzellent entwéckelt huet.

A jo, et ass kloer: De Lëtzebuurger Film huet sech international en Numm gemaach, souwuel den traditionelle Film wéi awer och déi immersiv Wierker. An dese Succès ass fir mech ganz kloer keen Zoufall. Hie baut op engem groussen Knowhow op vu ville Professionellen, sief et vun deene Leit, déi um Set schaffen, deene Leit, déi hannert der Kamera sinn, an natierlech och deene Leit, déi selwer d'Geschichte schreiwen an och d'Produktioun deemno leeden.

Mee et ass och e Resultat vun diverse strateegesche Choixen, déi an der Vergaangenheet getraff goufen. Besonnesch huet hei de Filmfong eng Schlësselroll, eng wichteg Roll, gespilt, dat als eenzege Guichet unique fir d'Ënnerstëtzung vu Lëtzebuurger Oeuvren. Dofir ass et entscheidend, datt mer de Filmfong och weiderhin op zolidd Féiss stellen. A jo, ech si ganz frou, dass dese Upassungen am Gesetz eng grouss Zoustëmmung hei fannen.

Ech wéilt dofir just kuerz op zwee Punkten zeréckkommen, déi mer bei deemem Projet wichteg sinn:

Éischtens betrëfft dat déi verschidde Constate vum Rechnungshaff respektiv och déi Recommendationen, déi vun der Budgetkontrollkommissioun un de Filmfong gericht goufen. Déi lescht Regierung hat an deem Sënn schon den initiale Projet de loi op den Instanzeweeg geschéckt, wou do och de Recommendationen sollt op dem legalen Niveau eebe Rechnung gedroe ginn. An nom Regierungswiessel am Oktober 2023, November 2023, war et fir mech als Kulturminister evident, datt mer um Esprit vun deemem initiale Projet, deen deemools vum Sam Tanson an dem Xavier Bettel initiéiert ginn ass, géife festhalen, awer op verschiddene Punkten och géifen nobesseren, do, wou et néideg war. An och dat gouf de Mëtteg hei scho méi wéi eng Kéier ugeschwat. Dat betrëfft d'Governance, ma och d'Upasse vum Reegelwierk un deen europäesche Kader.

Deen zweete Punkt, op deen ech kuerz wéilt agoen, betrëfft d'Amendement-gouvernementallen, mat deenen dese Projet nach eng Kéier eng aner Nues kritt huet. Mir war et wichteg, datt mer de Filmfong weider stäerken an eis Governance an deem Sënn och méi breet opstellen. Mir hunn eis dofir un deenen anere kulturellen Établissement-publicken inspiréiert, déi hei am Joer 2022 och esou geschaf goufen, wou mer d'Prinzipien vun der Governance och lancéiert hunn, an déi alleguerten no deenen nammlechte Prinzipien och fonctionéieren. Dat betrëfft ënner anerem eng kloer Opdeelung tëscht de Pouvoiren

an och de Kompetenz vum op där enger Säit dem Verwaltungsrat an op där anerer Säit ganz kloer der Direktioun.

Erlaabt mer awer zum Schluss, bevir ech nach op eng, zwou Remarken aginn, och e puer Wiederer iwwert de Gaming ze verléieren, engem ganz, ganz wichtegem Punkt – mir haten an der Commissioun schon driwewer rieds –, wou ech hei och nach eng Kéier e puer Saache wéilt mat op de Wee ginn.

De Gaming ass menger Meenung no en Deel vun eiser Aktivitéit, déi mer am Moment scho maachen, déi e ganz, ganz grouse Potenzial huet, d'Potenzial, eng Nisch ze sinn, déi amgaangen ass, sech ze entwéckelen, an déi mer och iwwert déi nächst Jore geziilt wëlle stäerken.

Mir hunn haut schon divers Formationen wéi de BTS Game Art and Game Design, deen zu Lëtzebuerg am Lycée des Arts et Métiers ugebuede gëtt a wou mer an deem Sënn schon zënter 2018 jonk engagéiert Käpp an déi Richtung forméieren.

Duerch de Gaming schaffe mer awer och un enger weiderer ganz wichteger Diversifikatioun vun eisem audiovisuelle Secteur. Doduerch maache mer dese Secteur nach eng Kéier méi innovativ, méi breet op a mer investéieren nach eng Kéier weider an Aarbechtsplazen an där Richtung.

Wichtig ze soen, ass awer och, dass den immersive Secteur hei eng ganz zentral, wichteg Roll spillt. Hie kann hei als eng natierlech Schnëttstell tëscht Animatioun a Gaming dëngen, eng Plattform, wou deemno nei Iddien an och nei Kollaboratiounen kënnen entstoen.

De Gaming gëtt och haut schon ënnerstëtzt. Dat wëll ech kloer soen. Schon d'lescht Joer goufen zwee geziilt Schrëtt an déi Richtung gemaach. Dat war éischtens en Appel à projets fir Prototypen am Gamingberäich an zweetens hu mer och eng Résidence d'artistes speziell fir dese Secteur lancéiert.

A jo – dat ass ugeschwat ginn –, mam neie Gesetz, dat mer elo haut da stëmmen, hu mer d'Méiglechkeet, iwwert d'Aides de minimis och iwwert de Filmfong am Gaming Hëllef an där Richtung auszebeuzelen.

Wichtig ass awer – an dat ass och elo schonns iwwert déi lescht Deeg ugeklongen, wat ee sou matkritt –: Och wa mer de Gaming ënnerstëtzen, dann heescht dat net, dass mer den traditionelle Film oder déi immersiv Wierker an Zukunft manner ënnerstëtzen. Dat sinn dräi ganz verschidden Deeler vun eisem audiovisuelle Secteur, wou jiddereeng seng Wichtigkeet huet, an do si mir ganz kloer der Meenung, dass mer hei complémentaire sollen a mussen schaffen an dass ee vun deem anere kann a wäert profitéieren.

Eng, zwou Remarken nach zu deene Saachen, déi gesot goufen: Et ass schonns ugeschwat ginn, dat wëll ech och eng Kéier ënnersträichen, dass verschidde Recommendationen iwwert déi lescht Jore gemaach goufen. Et huet elo vläicht e bësse méi laang gedauert, bis mer déi Reform vun deemem Gesetz elo hei stëmmen. Et goufe scho verschidde Recommendationen ugeholl vum Filmfong selwer. Ech denken hei ënner anerem och un de Compliance Officer, fir där Recommendationen nozekommen. Dat ass elo schon zënter enger längerer Zäit de Fall.

En zweeten Deel, op deen ech kuerz wéilt agoen, dee Montant ass scho méi wéi eng Kéier genannt ginn, dat sinn elo déi 180 Milliounen, déi mer elo eeben iwwer e puer Joer dem Filmfong wäerten zur Verfügung stellen. Dat ass e Gesetz, dat mer am Hierscht wäerten an d'Kulturkommissioun presentéieren kommen.

Wichtig ze soen – an dat wëll ech hei och eng Kéier ënnersträichen –, ass, dass mer schon zënter 2025 de Budget, d'Dotatioun, vum Filmfong opgedeelt hunn, wou mer een Deel spezifesch just fir d'Frais de fonctionnement vum Filmfong hunn, fir dass e ka fonctionéieren, senger Aufgab, senger Responsabilitéit, nogoen, an en zweete Volet, separat, dat ass reng d'Geld, dat an de Secteur geet, wou mer ronn 1.000 Aarbechtsplazen iwwert déi nächst Jore wëlle stäerken an dem Secteur eng Previsibilitéit ginn, fir dass d'Geld wierklech do ukënn, wou et och am meeschte gebraucht gëtt. Do si mer um gudden Wee, fir, wéi gesot, dat elo an dem Hierscht dann an d'Chamberskommissioun presentéieren ze kommen. Dat ass eng Zort techneschen Dossier, an do ass et mer wichtig, dat eng Kéier an aller Rou am Detail dann ze presentéieren.

E Punkt, wou ech kuerz wëll drop agoen, dat ass dat, wat hei op der Säit vun der ADR ugeschwat ginn ass. Ech hat och schon eng Kéier op eng Fro hei op dëser Plaz geäntwert, wat de Film „Operatioun Pauly“ ugeet. Ech si ganz kloer bei Iech, dass dat e wichteg, e flotte Film ginn ass, dass dat eng ganz wichteg Thematik uschwätzt. Mee jo – an do sinn ech beim Här Baum vun déi Lénk –, et ass net un der Politick, ...

(Interruption)

... – wichtig! –, ...

M. Marc Baum (déi Lénk) | Ganz korrekt!

M. Eric Thill, Ministre de la Culture | ... et ass net un mir als Kulturminister ze decidéieren, wat richtig ass, wat falsch ass. Ech decidéieren net, wat fir ee Film eng finanziell Aide kritt a wat fir een net. Dat ass un der Commissioun, déi mécht dat. Do hu mer kloer Kritären. Domat muss ee vläicht net ëmmer averstane sinn. Ech mengen, dat kruten d'Leit och deemno matgedeelt. Mee et ass net un der Politick, an där Richtung aktiv ze ginn. Do hu mer eng kulturell Fräiheet an et ass net un der Politick, sech do anzeméschen.

An dann ass et och richtig, an da kommen ech bei mäi leschte Punkt, dass ech ganz frou sinn – an och dat ass gesot ginn –, dass mer de Lëtzebuurger Film net dru moossen, wéi vill Ticketen am Kino verkaaft ginn, wat e schlussendlech abréngt. Well do huet de Film, de Lëtzebuurger Secteur, den audiovisuelle Secteur, eng vill méi grouss Responsabilitéit fir dat kulturell Schafen, grad an dese kriteschen Zäiten, wou en och emol de Fanger an d'Wonn leet, wou en informéiert. An dofir, mengen ech, ass dat Gesetz hei ganz gutt.

Ech si frou, dass eng grouss Majoritéit an där Richtung wäert matstëmmen. An dann hoffen ech, dass mer dat nammlecht och mat deem Finanzéierungsgesetz maachen, wou mer dann och déi néideg finanziell Moyene fir déi nächst Méint a Joren zur Verfügung stellen.

Ech soen Iech Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Minister. Domat wär dann d'Diskussioun zu deemem Projet de loi ofgeschloss.

Da géinge mer zur Ofstëmmung iwwert de Projet kommen, an zwar de Projet de loi 8303. Den Text steet am Document parlementaire 8303¹⁵.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8303 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt elo un. De Quorum ass erreicht. Vote par procuration. An ech schlëssen de Vott of.

D'Resultat vum Vott ass: Jo: 54, Abstentionen: 5. Dese Projet de loi ass also mat 54 Jo-Stëmme bei 5 Abstentionen a kenger Nee-Stëmm ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Maurice Bauer (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp), Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher, Paul Galles, Mme Françoise Kemp, MM. Marc Lies, Ricardo Marques, Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar (par Mme Octavie Modert), Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Charles Weiler (par Mme Nathalie Morgenthaler), Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter (par Mme Stéphanie Weydert) et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering, Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt (par M. Gusty Graas), Gusty Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer (par Mme Barbara Agostino) et M. Gérard Schockmel ;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz, Francine Closener, M. Yves Cruchten (par M. Georges Engel), Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo (par Mme Claire Delcourt), Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Paulette Lenert et M. Ben Polidori ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehovic, Mmes Mars Tanson (par Mme Djuna Bernard) et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Se sont abstenus : MM. Jeff Engelen, Dan Hardy, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat esou decidéiert.

20. Résolution de Mme Joëlle Welfring relative à la visibilité institutionnelle de la Luxembourg Pride et à la portée du principe de neutralité

(Résolution déposée en séance publique n° 91 du 26 juin 2025 – à consulter au compte rendu n° 36/2023-2028 en page 42)

Da komme mer zum leschte Punkt vun eisem Ordre du jour vun haut, an zwar enger Resolutioun vun der Madamm Joëlle Welfring iwwert d'Visibilitéit vun der Lëtzebuurger Pride an der Portée vum Neutralitéitsprinzip. Et hu sech schonn ageschriwwen: den Här Laurent Zeimet, d'Madamm Minella, d'Madamm Bofferding, den Här Keup, d'Madamm Welfring – mee ech ginn dervun eraus, datt Dir zum Schluss nach eng Kéier wëllt schwätzen –, den Här Clement, an den Här Baum. Vu datt Der elo scho prett sidd, kritt Der selbstverständlech d'Wuert, fir nach eng Kéier Är Motioun virzustellen. Madamm Welfring.

Exposé

Mme Joëlle Welfring (déi gréng), auteure | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kollegen, et ass scho spéit, ech maachen et kuerz. Dir wësst et, des Woch ass hei zu Lëtzebuerg Pride Week an déi steet d'est Joer ënnert dem Motto „Stand United Against the Backlash“. Dese Sprooch kënnt net vun ongeféier, an och des Resolutioun baséiert op verschidde Constaten.

An Zäiten, wou an enger ganzer Partie Länner rondem d'Welt op homosexuell Léift nach ëmmer d'Doudestroff steet, an Zäiten, an där an der EU Akte vu Gewalt an Haass, physisch oder online, géint queer Mënschen zouhuelen, wou 40 % vu jonke queere Persounen u Suicide denken a wou ganz no bei eis, an engem vun eisen Nopeschlänner, e Bundeskanzler an der Éffentlechkeet de Reeboufändel, also e

Symbol fir d'Diversitéit a Mënscherechter, mat engem Zirkusfändel vergläicht, grad an dësen Zäite fanne mir et wichteg, dass mer déi Tradition, déi mer als Chamber iwwert d'Joren entwéckelt hunn, nämlech d'Lëtzebuurger Pride Week symbolesch ze ënnerstëtzen, viruféieren a weiderdenken.

Am Numm vun de Mënscherechter muss mer mam gudden Beispill virgoen, an dat och ënner anerem duerch e gestärkten Austausch mat anere Parlamenter, zum Beispill an Europa, an och duerch konkret Aktiounen, Deklaratiounen oder aner Aktiounen, déi wichteg Zeechen an dësem Sënn sollen oprechterhalen an ausbauen.

Déi schwierig Situatioun an d'Leed vun de queere Mënsche gouf net méi spéit wéi gëschter zu Esch op der Gedenkfeier fir d'Affer vu queerfeindlecher Gewalt, wou mer zu e puer Deputéierte present waren, nach eemol ënnerstrach. An d'est huet eis nach eng Kéier virun Ae gefouert, dass mir kee Schratt dierfen no hanne goen.

An dofir soen ech Iech Merci fir d'Nolauschteren an ech géif mech iwwer eng breet Ënnerstëtzung hei freeën. Merci.

Une voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Welfring.

Da wär d'Wuert fir d'Madamm Nathalie Morgenthaler. Madamm Morgenthaler.

Discussion générale

Mme Nathalie Morgenthaler (CSV) | Merci, Här President. Merci, Madamm Welfring, fir des Resolutioun. Dir hutt d'Argumenter beim Depot an haut scho richtig a ganz komplett duergeluecht. Et geet em Dignitéit, et geet em Gläichheet a Gläichstellung, et geet em de Respekt vun de Rechter vun LGBTIQ+ Persounen an doriwwer eraus ganz einfach em Mënscherechter.

Ech wollt Iech e Beispill weisen, dat beleet, dass mir eis weiderhi fir d'Akzeptanz vun LGBTIQ+ Persounen mussen asetzen. An dofir stinn ech och hei uewen. A menger Gemeng zu Suessem hu mer am Kader vun Pride Month an all Uertschaft e faarwegt Reeboufändel opgestallt, wou dropsteet, dass d'Gemeng Suessem eng LGBTIQ+ Freedom Zone ass.

A wat ass geschitt? Dir hutt et vläicht an der Press matkritt. Eent vun de véier Schëlde ass schwaarz iwwermoolt ginn an et ass en „No“ mat engem Ausrufezeechen drop gesprayed ginn.

(Mme Nathalie Morgenthaler montre une documentation.)

Dat ass en No-Go. Dat ass e Beispill vun engem Akt, dee mir all op d'Schäerfst mussen verurteilen!

Dofir läit eis als CSV och um Häerz, mam gudden Beispill virzegoen an der LGBTIQ+-Communautéit eis Ënnerstëtzung ze weisen an ze ginn. Dat soll jiddereen vun eis op all deene Plaze maachen, wou e kann. Et bleift primordial, Anti-LGBTIQ+-Astellungen ze bekämpfen a sech fir eng oppen, tolerant an inklusiv Gesellschaft anzesetzen, wou all Mënsch, onofhängeg vu senger sexueller Orientéierung oder Geschlechtsidentitéit, seng vollstänneg Plaz huet. Diskriminéierung huet an eiser Gesellschaft keng Plaz!

An dofir ënnerstëtzt d'CSV och des Resolutioun. Ech soen Iech Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Morgenthaler. D'Madamm Mandy Minella.

Mme Mandy Minella (DP) | Merci, Här President. LGBTIQ+-Rechter si Mënscherechter. An all Mënsch huet d'Recht op Gläichberechtigung an och op fräi Entfalung. D'Luxembourg Pride, als Fest net nëmme vun der Diversitéit, mee och vun der Toleranz an engem friddlechen Zesummeliewen, setzt all Joer e staarkt Zeeche géint Diskriminéierung an Ausgrenzung. Lëtzebuerg muss och weiderhin e Land bleiwen, an deem jiddereen, onofhängeg vu senger sexueller Orientéierung oder Geschlechtsidentitéit, fräi a sécher liewe kann. Esou wéi all Joer d'Gebaier zu Lëtzebuerg blo opplichte fir d'Kannerrechter, sollen och d'Reboufaarwe fir d'Rechter vun der LGBTIQ+-Communautéit kloer visibel sinn.

Dowéinst géif ech menger Fraktioun proposéieren, des Resolutioun matzestëmme. Villmools merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Minella. Madamm Taina Bofferding.

Mme Taina Bofferding (LSAP) | Jo, wann een d'Kommentarer liese geet, nodeems d'Chamber d'Foto op hirem Social Media online gesat huet, déi eebe grad eist Gebai an de Reboufaarwe weist, ben, da kann een déi hei Resolutioun nëmme ënnerstëtzen. An et weist, wéi wichteg et ass, dass mer e ganz kloert Zeechen hei als Chamber setzen.

Déi Diskussioun an Däitschland war jo e bëssen ausgeaart. D'Madamm Welfring ass schonn drop agaangen. Do ass jo am Endeffekt – wéi soll ech soen? – d'Neutralitéit als Bün benotzt ginn, fir am Endeffekt Parteipolittik ze maachen. Well et kann een net neutral géigeniwwer vu Mënscherechter sinn. Et geet jo grad drëms, déi Diversitéit, wat jo eng Stärkt vun eiser Gesellschaft ass, visibel ze maachen, ze weisen, dass Leit, wéi ënnerschiddlech se och sinn, e ganz normalen Deel vun eiser Gesellschaft sinn. An et geet och drëms, en Zeechen ze setze géint Intoleranz, géint Homo- an Transphobie.

An dofir, wann ee keng Haltung hei weist, wann ee seet: „O, dat ass Privatsaach, dat geet eis näischt un“, ben, dann ass och dat am Endeffekt eng Haltung. An et weist eeben, dass een d'Mënscherechter hei net seriö hëlt. An dofir ass et wichteg, dass mer déi hei Resolutioun hunn. An et ass wichteg, dass mer hei gemeinsam en Zeeche setzen. Wéi gesot, d'Mënscherechter sinn net neutral a si sinn och net verhandelbar!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Bofferding. Här Keup.

M. Fred Keup (ADR) | Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, et ass esou, datt d'Chamber eigentlech ëmmer méi heefeg konfrontéiert gëtt mat der Demande vu verschiddeenen Associatiounen oder Lobbyen, sech zu enger bestëmmter Cause ze bekennen. An dat soll zum Beispill doduerch geschéien, datt de Logo vun der Chamber ugepasst gëtt, datt Fändele sollen opgehaange ginn, oder duerch aner Methode fir e gewëssent Bekenntnis, zum Beispill d'Belichtung vun der Fassad.

Mir denken als ADR, datt d'Chamber eng wichteg Institutioun vum Staat ass an datt staatléich Institutiounen hire Gebailechkeeten an iwwerhaapt vun hirer Funktioun hier sollten neutral sinn. Ech mengen, eis politesch Ënnerscheeder, déi mer heibannen hunn, déi droe mer am Kader vun enger Institutioun aus. Awer d'Institutioun selwer muss ganz kloer neutral erschéngen an och neutral sinn. An dofir denke mir, datt mer an Zukunft op all méiglech Aktiounen an Demandé sollte verzichten, fir ganz